

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Ирена Кирилова Емилова

ПН 3.9 Туризм, Научна специалност: Икономика и управление на туризма

Относно: Публична защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** в ПН 3.9 Туризм, *научна специалност „Икономика и управление на туризма“*.

Автор на дисертационния труд: **Райна Атанасова Пашова**

Тема на дисертационния труд: **„Ефективната интерпретация при устойчиво развитие на туризма“**

Основание за представяне на становището: Заповед №2621/ 18.12.2020 г. на Ректора на ЮЗУ - Благоевград.

Обща характеристика на дисертационния труд - представеният за рецензиране дисертационен труд е с общ обем 297 стандартни страници, в т.ч. заглавна страница, съдържание (1 стр.), увод (9 стр.), изложение (201 стр.), заключение (4 стр.), списък на таблиците, фигурите и изображенията (4 стр.), списък на използваната литература (12 стр.), 10 приложения (60 стр.).

В структурно отношение дисертацията се състои от три глави, увод и заключение и включва 26 таблици и 51 фигури и 4 изображения. Цялостната структура на дисертацията е балансирана, с изключение на трета глава, която е с по-голям от 92 страници.

Темата на дисертацията е актуална поради липсата на утвърдени практики в България за измерване на ефективността от прилагането на концепциите на устойчивото развитие, както и на действия, свързани с управлението на туристическите дейности в защитените територии, каквито безспорно страната ни притежава в изобилие.

Уводът на дисертацията очертава научно-методологическата рамка на разработката. Обектът и предметът на изследване са правилно посочени, съответно природен парк „Рилски манастир“ и възможностите на ефективната интерпретация на устойчивото развитие в защитените територии на България. Постигната е поставената

научна цел на изследването, както и произтичащите от нея задачи. Докторантът показва добра подготовка и осведоменост относно теоретичните и практически постижения в областта на изследваните научни проблеми.

В първа глава авторът изследва теоретичните постановки на устойчивото туристическо развитие, както и последиците за света от развитието на туризма, в позитивен и негативен аспект. Анализирани са целите на България за устойчиво развитие.

Във втора глава е подробно разгледан набор от методи за анализ и оценка ролята на интерпретацията и ефектите от въздействието ѝ при природно базиран туризъм.

В трета глава са анализирани резултатите от проведените изследвания – на нагласите на посетителите на природен парк „Рилски манастир“ и на туристи, взели участие в интерпретативна програма. Обобщени са резултатите от дълбочинно интервю с експерти от националните и природни паркове в България, предоставящи интерпретативни услуги. Представен и апробиран е модел за ефективна интерпретация.

Научно-приложните приноси в дисертационния труд са няколко - дефинирано е понятието интерпретация в туризма и е установена връзката между ефективната интерпретация и устойчиво развитие на туризма; проучено е състоянието и развитието на интерпретацията в защитените територии в България и са дадени насоки за подобряване на съществуващите управленски практики при устойчивото развитие на туризма; оценено и анализирано е влиянието на интерпретацията върху удовлетвореността на туристите в защитените територии; разработен и апробиран е модел, отразяващ спецификата на защитените територии в България; изведени са препоръки за ефективна интерпретация на устойчивото развитие у нас.

Критични бележки и въпроси – имам два въпроса на които бих желала да отговори докторантът, именно как може да се обвърже концепцията за устойчивото развитие с приходите от туризъм в разглеждания природен парк, за да говорим за ефективност и в този смисъл има ли добри чужди практики в областта на изследвания проблем, които можем да приложим у нас?

В заключение, представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ

„Неофит Рилски“, и с голяма убеденост предлагам на Уважаемите членове на научното жури да присъдят на Райна Атанасова Пашова ОКС „доктор“ в ПН 3.9 Туризм, научна специалност Икономика и управление на туризма.

11.01.2021 г.

/доц. д-р Ирена Емилова/